

קורס "מטופל במשבר- מטפל במשבר"

התמודדות עם מצבים נפשיים בתוך טיפול שאינו נפשי

במפגש עם המטופל, שמגיע לאחר אירוע משברי, עולים לרוב תכנים רגשיים ונפשיים המשפיעים על תפקודו והתנהגותו של המטופל, בטיפול וביומיום. לאור כך עולות אצל המטפל/ת שאלות כגון "מה אני אמורה לעשות עם זה?" "איך עלי להגיב?" "מה שהוא אומר מתאים לטיפול פסיכולוגי ולא אלי". שאלות מאתגרות אלה מלוות את המטפל/ת ויכולות להעמיס מבחינה רגשית ותפקודית. תחושות כמו חוסר אונים, הצפה, חשש ומועקה יכולות לעלות ולהשפיע על תחושת המסוגלות של המטפל/ת ולהגביר שחיקה. לאור כך יש מקום לתת למטפל/ת כלים להתמודדות עם דילמות אלה, על מנת לשפר תחושת מסוגלות, ולהפחית שחיקה, וכן לאפשר למטפל/ת התפתחות מקצועית מיטיבה. במהלך הקורס, ננסה להעמיק בדילמות אלה, ולתת להן מענה, תוך כדי איתור דרכי הפעולה המתאימות לכל אחד/ת ממשתתפי הקורס.

מטרות הקורס:

1. הבנה של הקשר הטיפולי המורכב מהאינטראקציה הבינאישית בין מטפל למטופל.
2. הרחבת ארגז הכלים המקצועי הכולל כלים להתמודדות עם דילמות ואתגרים העולות מתוך הקשר הטיפולי.
3. תרגול במיומנויות הנדרשות לניתוח הקשר הטיפולי ולהטבתו.

אוכלוסיית היעד: הקורס מיועד למטפלים ממקצועות הבריאות, הטיפול והשיקום, שמוצאים את עצמם מתמודדים עם מרכיבים רגשיים בטיפול שאינו ממוקד רגש/ נפש.

מבנה הקורס: קורס מקוון בן 10 מפגשים, סה"כ 30 שעות לימוד. ימי שני – 1/2, 8/2, 15/2, 22/2, 1/3, 3/3, 15/3, 22/3, 5/4, 12.4. בשעות 19:00-21:30.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה ופעילה במפגשים במצלמה פתוחה לכל אורך המפגש.
2. קבלת ציון עובר בהצגת תיאור מקרה. כל משתתף בקורס יציג תיאור מקרה לבחירתו מתוך עבודתו. ניתוח המקרה, איתור המרכיבים פתרונות ואסטרטגיות לניהול המקרה.

על מנחת הקורס: הילה כהן, מרפאה בעיסוק בתחום הפסיכוסוציאלי ומטפלת בעזרת בעלי חיים. בעלת ניסיון עשיר בעבודה עם מגוון אוכלוסיות בבריאות הנפש, ועוד. מדריכת צוותים וסטודנטים לריפוי

בעיסוק. עבדה כאחראית תחום הריפוי בעיסוק בחטיבה הפסיכיאטרית במרכז הרפואי על שם שיבא.
כיום דוקטורנטית בחוג לריפוי בעיסוק באוניברסיטת חיפה.

עלויות:

עלות לחברות/ים בחברה הישראלית לריפוי בעיסוק בהרשמה מוקדמת עד ה 1.1.21 : 1050 ₪

עלות למי שאינם חברות/ים בחברה הישראלית לריפוי בעיסוק בהרשמה מוקדמת עד ה 1.1.21:

1350 ₪

עלות לחברות/ים בחברה הישראלית לריפוי בעיסוק בהרשמה מאוחרת מה 2.1.21: 1150 ₪

עלות למי שאינם חברות/ים בחברה הישראלית לריפוי בעיסוק בהרשמה מאוחרת מה 2.1.21 :

1450 ₪

פתיחת הקורס מותנית במינימום נרשמים. החברה הישראלית לריפוי בעיסוק שומרת לעצמה את הזכות לבצע כל שינוי נדרש במבנה, מיקום ותוכן הקורס בהתאם לאילוצים.

פירוט התכנים

מספר מפגש	פירוט נושאי הלימוד	מה נשאל?
1	היכרות, סבב ציפיות ודרישות	מה צריך להציג בתיאור המקרה שנביא? מה נעשה עם תיאור המקרה הזה? מה אני ארוויח מהקורס הזה?
	מה עובר על מטופל במשבר: מודלים בבסיס מצבי משבר, מחלה ונכות	מה קורה לאדם במצבי משבר? מהם הגורמים להבדלים בין המטופלים השונים? למה הוא לא מתרגל בבית? למה אחרי השיקום יש הידרדרות? למה אני צריכה/ה להתייחס לזה?
	דרכי התמודדות עם מצבי מחלה: מודל החוסן הרב מימדי	מה אני יכול/ה לעשות מול המצב המשברי של המטופל?
2	מושגים רגשיים בסיסיים בטיפול, תוך מתן דוגמאות מהשטח	מה קורה לי רגשית בתוך הטיפול? למה אני חשה/ עייפות/ עצבנות/ כעס?
	הקשר הטיפולי על בסיס תיאוריית ההתקשרות	איך מפתחים קשר טיפולי מבוסס אמון ואמפתיה? מה המטופל אומר לי? מה אני אומר/ת לו? מה מרכיב את הקשר?
	תיאור מקרה לדוגמא	הצגה של תיאור מקרה על ידי המנחה
3	הברית הטיפולית	איך קובעים חוזה לטיפול? למה הוא חשוב?
	היכרות עם חלון ג'ו הארי	מה אני יודעת/ת על עצמי ועל המטופל? איך זה יעזור לי בטיפול?
	תיאור מקרה ועיבודו	

מספר מפגש	פירוט נושאי הלימוד	מה נשאל?
4	הבדלים בין מטפל למטופל	מהם ההבדלים הדמוגרפיים, התרבותיים, הערכיים ביני לבין המטופל? איך הם משפיעים על הטיפול?
	הצגת מודל לתקשורת בין אישית	איך המטפלת/המטופל/ת תופסים את עצמם? איך זה מעצב את התקשורת בינינו?
	תיאור מקרה ועיבודו	
5	סגנונות תקשורת: סוג המטפלת/ת שאני	איזה סוג מטפלת/ת אני ומתי? איזה סוג מטופל מפעיל אותי? אילו מטופלים אני רוצה לקבל ואילו לא?
	היכרות עם מודל ההיוועצות וההשפעה	איך אני מבנה את הטיפול באופן שמתאים לי ולמטופל?
	תיאור מקרה ועיבודו	
6	מחשבות אוטומטיות, על בסיס ה-CBT	מהן מחשבות אוטומטיות? איך לזהות אותן? למה חשוב לי להכיר אותן? מה הקשר ביניהן לבין מוטיבציה?
	מוטיבציה של המטפל והמטופל	איך נראה מטופל או מטפל עם מוטיבציה? מוטיבציה למה? איך נגביר מוטיבציה?
	תיאור מקרה ועיבודו	
7	חוסן נפשי	מה זה חוסן נפשי ומה הקשר לטיפול? איך אני תופסת את עצמי כמטפלת/ת? איך זה להיות מטופלת/ת?
	מותר ואסור בטיפול	מה אני רוצה להרגיש בטיפול ומה לא? מה אסור להרגיש? מה מותר לי להגיד ומה לא?
	תיאור מקרה ועיבודו	
8	התמודדות עם התנגדות	מה עושים עם התנגדויות? למה הן קורות? איך אני אמורה להתנהל מולן?
	עבודה עם משפחות	מי הלקוח? איך מגייסים בן משפחה לטיפול?
	תיאור מקרה ועיבודו	
9	קונפליקטים בקשר הטיפולי	מה המקור לקונפליקט? למה הוא נוצר? איך לשנותו?
	שחיקה: זיהוי, אבחון וסיבות	מתי אני מרגישה/שחוק? למה? מה יכול לשפר את המצב?
	תיאור מקרה ועיבודו	
10	תכנים מרכזיים בראשי פרקים	
	שאלות מרכזיות ופתרונות	מה למדתי מהקורס? מה עוד אני רוצה לדעת? מה חסר לי? איך מיישמים את כל זה?
	משוב וסבב פרידה	

רשימת קריאה

פסטרנק מגנזי, ט. , שניר, נ. (2014). טרנספורמציה לאחר אובדן טראומטי. פסיכולוגיה עברית. אוחר

מתוך <https://www.hebpsy.net/articles.asp?id=3181>

Ackerman, S. J., & Hilsenroth, M. J. (2003). A review of therapist characteristics and techniques

positively impacting the therapeutic alliance. *Clinical psychology review*, 23(1), 1-33

Cautilli, J., Riley-Tillman, T. C., Axelrod, S., & Hinesline, P. (2005). Current behavioral models of client and consultee resistance: A critical review. *International Journal of Behavioral Consultation and Therapy*, 1(2), 147-164.

Davila, J., & Levy, K. N. (2006). Introduction to the special section on attachment theory and

psychotherapy. *Journal of consulting and clinical psychology*, 74(6), 989- 993.

Flannery, R. B., & Everly, G. S. (2000). Crisis intervention: A review. *International Journal of*

Emergency Mental Health, 2(2), 119-126.

Hall, A. M., Ferreira, P. H., Maher, C. G., Latimer, J., & Ferreira, M. L. (2010). The influence of the

therapist-patient relationship on treatment outcome in physical rehabilitation: a systematic review. *Physical therapy*, 90(8), 1099-1110.

Hen, Meirav & Sharabi-Nov, Adi. (2014). The emotional educator- A model to enhance teachers

- emotional competence. *Dapim- A journal for research and theory in Education*. 58. 78-105.
- Linley, P. A., & Joseph, S. (2004). Positive change following trauma and adversity: A review. *Journal of traumatic stress: official publication of the international society for traumatic stress studies*, 17(1), 11-21.
- Mikulincer, M., Shaver, P. R., & Pereg, D. (2003). Attachment theory and affect regulation: The dynamics, development, and cognitive consequences of attachment-related strategies. *Motivation and emotion*, 27(2), 77-102.
- Newman, C. F. (1994). Understanding client resistance: Methods for enhancing motivation to change. *Cognitive and Behavioral Practice*, 1(1), 47-69.
- O'Keeffe, M., Cullinane, P., Hurley, J., Leahy, I., Bunzli, S., O'Sullivan, P. B., & O'Sullivan, K. (2016). What influences patient-therapist interactions in musculoskeletal physical therapy? Qualitative systematic review and meta-synthesis. *Physical therapy*, 96(5), 609-622.
- Pinto, R. Z., Ferreira, M. L., Oliveira, V. C., Franco, M. R., Adams, R., Maher, C. G., & Ferreira, P. H. (2012). Patient-centred communication is associated with positive therapeutic alliance: a systematic review. *Journal of physiotherapy*, 58(2), 77-87.
- Skourteli, M. C., & Lennie, C. (2010). The therapeutic relationship from an attachment theory perspective. *Counselling psychology review*, 26(1), 20-33.

Wong, S. S. (2008). The relations of cognitive triad, dysfunctional attitudes, automatic thoughts, and

irrational beliefs with test anxiety. *Current Psychology*, 27(3), 177-191.

תיאור המטלה

עליך לכתוב תיאור מקרה ולהציגו בכיתה. מטרת כתיבת תיאור המקרה הינה הכנה מראש להצגה בכיתה, תוך איסוף מידע רלוונטי ועיבוד החווייה שלך כמטפלת מול המקרה אותו תתארי בכיתה. כל סעיף להלן כולל שאלות מנחות. ניתן להוסיף לכל סעיף עוד מידע שנראה לך רלוונטי וחשוב להבנת המקרה.

תיאור המקרה יכלול את המידע הבא:

- רקע דמוגרפי על המטופל המתואר: גיל, מגדר, מקום מגורים, מצב משפחתי, השכלה, ארץ לידה, שפת אם.
- רקע אבחנות: מה 'המשבר' מולו מתמודד המטופל? מדוע הגיע לטיפול בריפוי בעיסוק?
- מסגרת הטיפול: מהי המסגרת הטיפולית בה ניתן הטיפול? היכן מתבצע הטיפול? מה תדירות הטיפול? כיצד מתבצע תיאום הפגישות הטיפוליות? האם יש הגבלה לכמות הפגישות? עם מי המטופל מגיע לטיפול?
- קצת עליך: כמה זמן את מרפאה בעיסוק? היכן את עובדת והאם באותה מסגרת פגשת את המטופל? כמה זמן את עובדת במסגרת זו? כמה מטופלים את פוגשת ביום? כמה זמן את מכירה את אותו מטופל?
- על הקשר בין המטופל: נסי לתאר את הקשר- מה טוב שם? מה מקשה? מתי הקושי החל? מה לדעתך יוצר את הקושי? מה את מרגישה כלפי המטופל?
- על הדילמה: אילו שאלות עולות בך לאור תיאור המקרה (נסי לנסח שאלה אחת או שתיים שתרצי לשאול את הקבוצה)? על מה היית רוצה לקבל מענה עם סיום ניתוח תיאור המקרה בכיתה? ממה את חוששת בהצגת תיאור המקרה?
את מה שכתבת יש להביא איתך לשיעור בו תציגי את תיאור המקרה

